

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.056/2024/5. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Galiger Lajos pártfogó ügyvéd (cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3) I. rendű;

Szegedi Ítéltábla (cím4) II. rendű

Az alperesek képviselői:

Dr. Kun Péter Kúriára beosztott bíró I. rendű alperesért;

Dr. Varga István ügyvéd (cím5) II. rendű alperesért

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperes 212. sorszám alatt

A per tárgya:

közhatalom gyakorlásával kapcsolatos sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Szekszárdi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

14.P.20.237/2020/207. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti igény vonatkozásában előterjesztett keresetváltoztatást elutasítja, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a II. rendű alperesnek tizenöt napon belül 1.079.500 (egymillió-hetvenkilencezer-ötszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díját a felperes viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a személyiségi jog megsértése miatt a Bajai Járásbíróságon 1.P.20.313/2013. számon indult, majd a Kecskeméti Törvényszéken 4.P.20.074/2014. számon folytatódott perben a Kecskeméti Törvényszék 4.P.20.074/2014/81. számú keresetet elutasító ítéletét a II. rendű alperes Pf.I.21.029/2015/5. számú ítéletével helybenhagyta, az I. rendű alperes a jogerős ítéletet Pfv.IV.21.293/2016/12. számú ítéletével hatályában fenntartotta (I. számú per).
- [2] A felperes ellen folytatólagosan elkövetett zsarolás büntette miatt indult büntetőeljárásban a Kiskunhalasi Járásbíróság 9.B.474/2013/153 számú ítéletét a Gyulai Törvényszék 9.Bf.389/2016/52. számú ítéletével bírálta felül, az eljáró bíróságok a felperes büntetőjogi felelősségét állapították meg. Az I. rendű alperes a 2017. december 15. napján kelt Bfv.III.321/2017/25. számú végzéssel a támadott másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta (II. számú per). A büntetőeljárás során a felperes több esetben kizárás iránti kérelmet terjesztett elő. Az I. rendű alperes a 2016. július 28. napján kelt Bkk.III.1114/2016/3. számú végzéssel a II. rendű alperes; a 2017. június 28. napján kelt Bkk.III.316/2017/3. számú végzéssel a Gyulai Törvényszék és a II. rendű alperes kizárását megtagadta.
- [3] A felperes által 1.100.000 forint vételár megfizetése iránt indított eljárásban a Bajai Járásbíróság 13.P.20.534/2014/199. számú ítéletével a keresetet elutasította, a Gyulai Törvényszék a 2.Pf.25.832/2016/28. számú ítélettel a támadott elsőfokú ítéletet részben (az illetékre és az eljárási díjra kiterjedően) megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta. Az I. rendű alperes a 2018. május 15. napján kelt Pfv.VI.21.258/2017/10. számú határozatával a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta (III. számú per). E per során a felperes a Kecskeméti Törvényszék perbevonására vonatkozó keresetkiterjesztést terjesztett elő, melynek nyomán a Kecskeméti Törvényszék az iratokat a II. rendű alperesnek kijelölés végett felterjesztette. A II. rendű alperes részéről eljáró tanácselnök Pkf.20.112/2016/2. számon átiratban jelezte a Kecskeméti Törvényszéknek, hogy a keresetkiterjesztés valójában új kereseti kérelemként minősül, ekként – a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően – külön kereseti kérelemként új számra lajstromozandó, mely iránt a Bajai Járásbíróságnak kell eljárnia. A II. rendű alperes a 2016. október 14. napján kelt Pkf.I.21.291/2016/2. számú végzéssel a másodfokú eljárás lefolytatására a Gyulai Törvényszéket jelölte ki, miután a Kecskeméti Törvényszék bírái elfogultságukat bejelentették.
- [4] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi IV. törvény) 349.§ (1) és (3) bekezdése és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi III. törvény) 2. § (1) és (3) bekezdése alapján 50.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni egyetemleges kötelezettséggel az I. és II. rendű alpereseket. Az alperesek által lefolytatott eljárások kapcsán az alábbiakat sémélmezte:
- [5] Az I. számú perben a törvényes bíróság előtti igényérvényesítését meggátolták, mivel a hatáskörrel rendelkező Bajai Járásbíróság a keresetlevelét szükségtelenül tette át a Kecskeméti Törvényszékhez, ahol a 4.P.20.074/2014. számú eljárásban a hatáskör hiányának megállapítása mellett az eljáró bíróság kijelölése iránt kellett volna intézkedni. Az elsőfokon eljáró bíró elfogult volt (amire a II. rendű alperes döntésének indoklásában maga is utalt), továbbá az elsőfokon eljáró bíróság nem tett eleget a kioktatási kötelezettségének, megalapozatlan tényállást állapított meg, és nem tért ki a magánlakáshoz való jog körében őt ért sérelemre. Az I. és II. rendű alperesek a jogorvoslati eljárásokban elmulasztották mindezen eljárási szabálysértések jogkövetkezményeinek levonását: a felülbírálatot, illetve a felülvizsgálatot érdemben elvégezték annak ellenére, hogy a hatályon kívül helyezésről (illetve a per megszüntetéséről) kellett volna rendelkezniük.
- [6] Ha a tisztességes eljárás követelményeinek megfelelő bírói utat nem vonják el tőle, kirívóan okszerűtlen mérlegelés hiányában pernyertes lett volna, hatályon kívül helyezés esetén a

törvényes bíróság előtti igényérvényesítés a sérelmét orvosolta volna. A peres eljárástól remélt anyagi elégtétel hiányában egészségkárosodását, elnehezült életvitelét nem tudta helyrehozni, így sérült az egészséghez és a magánélet zavartalan gyakorlásához való joga.

- [7] A II. számú perben az I. rendű alperes megsértette a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 385.§-át, 392.§ (4) bekezdését, 419.§-át, 420.§ (1) bekezdését, 423.§ (1) és (5) bekezdését, 345. §-a folytán alkalmazandó 21. § (3) bekezdés b) pontját, 24.§ (2) bekezdését. Az I. rendű alperes a Bkk.III.316/2017/3. számú végzés meghozatala során hatáskör hiányában, bíró bíró részvételével járt el, pedig utóbbi bíró ezt megelőzően a Bkk.1114/2016/3. számú végzés meghozatalának is részese volt. A felülvizsgálati eljárásban a kizárási indítványokról hozott döntések vizsgálatát elmulasztotta, a törvényes vád követelményét és a nyilvánvalóan megalapozatlan tényállást sem vizsgálta. Nem vette figyelembe, hogy a Gyulai Törvényszék a másodfokú határozatot azt megelőzően hozta meg, mielőtt az ellene bejelentett kizárási okot a Bkk.III.316/2017/3. számú végzéssel elbírálták volna. Mindezek miatt elmaradt a büntetőítéletek hatályon kívül helyezése. Az ítéletének meghozatala során nem öt, hanem csak három bíróból álló tanácsban járt el az I. rendű alperes annak ellenére, hogy a felülvizsgálati kérelem a kizárás tárgyában hozott határozat felülvizsgálatára is irányult. Az értesítésben bíró5 tüntették fel tanácselnökként, így megfosztották a ténylegesen tanácselnökként eljáró bírósálgal szembeni kizárási indítvány előterjesztésének lehetőségétől, holott az eljáró tanácselnök kizárt volt, mivel korábban a kizárási indítványok tárgyában eljárta.
- [8] Álláspontja szerint az I. rendű alperes azáltal, hogy nem közölte az eljáró bírók személyét, nem vizsgálta a tényállást, nem vizsgálta a vádló alanyi jogosultságát, nem vonta le az objektív kizárási ok elbírálása előtt hozott ítélet jogkövetkezményét és kizárt bíró részvétele mellett járt el, az egyenlő bánásmód követelményét is megsértette. Az elítélés hatályban tartása mint hátrány amiatt a véleménye miatt érte, miszerint a felülvizsgálati eljárásban a tényállás a Be. 423.§ (1) bekezdésében írt ezirányú tilalom ellenére is vizsgálható.
- [9] A II. rendű alperes az elsőfokon eljáró bíróval szemben előterjesztett kizárási indítványáról a Bkk.II.144/2016/3. számú végzése során elmulasztott dönten; más esetben a kizárási indítványáról annak ellenére nem döntött, hogy lett volna kizárással nem érintett tanácsa; ezen indítvány kapcsán az iratokat az I. rendű alpereshez felterjesztette, amely így hatáskör hiányában járt el (alperes1 Bkk.III.316/2017/3. számú végzés). A II. rendű alperes ezzel a magánélethez való jogát, önrendelkezési jogát és emberi méltóságát megsértette.
- [10] A III. számú perben az I. rendű alperes előtti eljárásban sérült a törvényes bírósághoz való joga azáltal, hogy a végrehajtás felfüggesztése tárgyában még bíró3 és bíró4 bírák jártak el, ügydöntő határozatot bíró1 és bíró2 bírák hoztak. Nem észlelte az I. rendű alperes, hogy a jogvita elbírálására az elsőfokú bíróság nem rendelkezett hatáskörrel, a keresetet sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem merítette ki; nem észlelte azt sem, hogy a másodfokú bíróság azt megelőzően hozott határozatot, mielőtt az ellene bejelentett kizárási kérelmet a II. rendű alperes elbírált volna. Az I. rendű alperes az elévülésre vonatkozó, a józan észnek ellentmondó indokolásában nem adott választ arra, hogy a bíróság előtti igényérvényesítés mely időponttal nyílt meg.
- [11] A II. rendű alperes tanácselnöke az elsőfokú eljárás során előterjesztett keresetkiterjesztését végzés formáját nélkülöző módon meg nem engedettnek tekintette (Pkf.20.112/2016/2.); illetve a kiterjesztett kereseti kérelme folytán peres féllé válva, e minőségének figyelmen kívül hagyásával döntött a Kecskeméti Törvényszék elleni elfogultsági kifogásról és jelölte ki a Gyulai Törvényszéket (Pkf.21.192/2016/2.).
- [12] Mindezekkel, az eljárás során érvényesített követelés elutasítása miatt az eljáró bíróságok megsértették az egészséghez, magánélethez, az emberi méltósághoz és a szociális biztonsághoz való jogát, a három eljárás eredményeként egészségi állapota

visszafordíthatatlanul megromlott. A védett tulajdonságaira tekintettel az összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest hátrányos megkülönböztetés érte azáltal, hogy az alperesek a törvényben szabályozott kötelezettségeiket nem teljesítették.

- [13] Az alperesek ellenkérelmeikben a kereset elutasítását kérték, részletesen kifejtve, hogy a felperes által sérelmezett egyes eljárási cselekmények miatt nem minősülhetnek jogsértőnek.
- [14] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperest a II. rendű alperes javára 2.159.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte, megállapítva, hogy a felperesi pártfogó ügyvéd munkadíját kizárólag a felperes viseli.
- [15] Ítéletének indokolása szerint a felperes marasztalásra irányuló igénye nem felelt meg a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 170.§ (2) bekezdés a) pontjában foglalt törvényi feltételeknek, mert az egyes alpereseket, illetve az egyes eljárásokat illetően külön-külön nem jelölte meg az állított jogsértések miatt elszenvedett hátrányos következmények kompenzálására alkalmas sérelemdíjat; anyagi pervezetést követően követelését összegszerűen megbontotta ugyan, utóbb azonban úgy nyilatkozott, hogy ezt nem tekinti keresetváltoztatásnak (14.P.20.237/2020/132. és 135. sorszám). Emiatt az elsőfokú bíróság a Pp. 183.§ (6) bekezdés alkalmazásával utasította el a keresetet.
- [16] Rögzítette ugyanakkor, hogy a per tárgyává tett valamennyi eljárás a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2014. március 15. napján történt hatályba lépését követően indult meg, így az alperesek tevékenységét a Ptk. 6:549.§-a alapján kell megítélni. Vizsgálta a kártérítési felelősség feltételeit, elsőként azt, hogy az alperesek előtti eljárások a felperes testi és lelki egészségét mennyiben érintették. A beszerzett igazságügyi pszichológus, pszichiáter és orvosszakértő által készített szakvéleményt aggálymentesnek találta, és ezek alapján megállapította, hogy a perrel érintett eljárások a felperes testi egészségi állapotának kialakulásában oki szereppel nem bírtak, a fennálló közepesen súlyos mentális és pszichés zavart illetően enyhe állapotromláshoz vezettek, aminek pontos szakértői véleményezése azonban nem volt lehetséges. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az egyes eljárásokkal oksági kapcsolatban pszichés állapotában milyen hátrányos következmények alakultak ki, így a Ptk. 6:549.§-a alapján igényét az alperesekkel szemben sikerrel nem érvényesíthette.
- [17] Az 1952. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdésével összefüggésben rögzítette, hogy a polgári eljárási szabály a büntetőeljárásra nem irányadó. Kifejtette, hogy az eljárási törvény speciális anyagi jogi rendelkezést vezetett be, alapvető jog sérelmének következményeként rendelte alkalmazni a sérelemdíjat. Az alkalmazhatóság kapcsán egyrészt annak van jelentősége, hogy az állított alapjogi sérelmet megalapozó igazságszolgáltatási jogviszony az adott bíróság előtti eljárás megindításával mikor jött létre (BDT.2017.3704.), másrészt az érvényesíthetőség kezdő időpontját az határozza meg, hogy az adott eljárásban az eljárást befejező határozat mikor született. Az 1952. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdése alapján nincs lehetőség sérelemdíj követelésére, ha az alapjogi sérelem 2018. január 1. napját követően következett be (BDT.2022.4543.). Mindebből az elsőfokú bíróság azt vezette le, hogy felperes ezt az igényét csak a 2018. január 1. napját megelőzően meghozott határozatokkal érintett eljárások kapcsán terjeszthette elő, így az I. rendű alperes 2018. május 15. napján kelt Pfv.VI.21.258/2017/10. számú ítélete és annak előzményeként szolgáló eljárás (III. per) sikerrel nem kifogásolható.
- [18] Rámutatott, hogy az 1952. évi III. törvény 2.§ (1) bekezdése a feleknek a perek észszerű időn belül történő befejezéséhez és a tisztességes eljáráshoz való jogát biztosítja, a tisztességes eljáráshoz és a perek észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelme csak a jogvitát érdemben, jogerős határozattal elbírált eljárással összefüggésben merülhet fel, ami álláspontja szerint általánosságban kizárja az igényérvényesítésből egyrészt a jogerős döntést követő felülvizsgálati eljárásokat, másrészt mindazokat az eljárásokat, melyben jogerős döntés meghozatalára nem került sor.

- [19] A kialakult bírói gyakorlatra hivatkozással (BDT.2020.4247., EBH.2007.1598., BH.2008.12., Pfv.IV.20.106/2009/4., Pfv.IV.20.766/2016/5.) utalt arra, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése csak bizonyos többletkövetelmények teljesülése esetén eredményezhet egyúttal személyiségi jogi sérelmet is. A személyiségi jogok a személyiség lényegi elemeinek, a személy egyediségét, azonosságtudatát, környezetének értéktételeit meghatározó tulajdonságainak, valamint külső megnyilvánulásainak védelmét szolgálják, és az ember személyiségéhez tapadnak. Álláspontja szerint a felperesnek bizonyítania kellett volna, hogy az alperesek előtti eljárásokban kifejezetten a személyére tekintettel, személyiségének lényegét adó sajátosságok megsértése céljából követték el az eljárási szabályok megsértését. A bizonyítatlanság következményeként a kereset elutasította.
- [20] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és keresetének teljesítését kérte. Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 170.§ (2) bekezdés a) pontját, 183.§ (6) bekezdését, 264.§ (1) bekezdését, 266.§ (1)-(3) bekezdését, 279.§ (1) bekezdését, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 8.§ j) és q) pontját, 9.§-át, 2.§-át, 12.§-át, 15/A.§ (1) bekezdését, 19.§ (1) és (2) bekezdését, a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdését, az 1959. évi IV. törvény 349.§ (1) bekezdését, 355.§ (1) bekezdését, a (a továbbiakban: 1952. évi III. törvény) 2.§ (3) bekezdését jelölte meg.
- [21] Az 1952. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdése alapján érvényesített igénye vonatkozásában kiemelte, számára hátrányt jelent, hogy a polgári pereiben nem a törvény által rendelt bírók jártak el. Mivel a bírói gyakorlat szerint árnyékper nem folytatható, és így nem állapítható meg, hogy milyen eredmény született volna, ha a törvényes és törvény által rendelt bírók valamelyike dönt, önmagában ennek az utóbbi lehetőségnek az elvesztése olyan lelki megterhelést okozott, mely alapján a nem vagyoni kártérítésre/sérelemdíjra alappal tarthat igényt. A pszichés lelki megterheléshez kapcsolódó immateriális hátrányok ebben az esetben köztudomású tényként kezelendők. Hangsúlyozta, hogy a Szegedi Ítélőtábla Pf.I.21.029/2015/5. számú ítélete [I. számú per] az első fokon eljáró Kecskeméti Járásbíróság bírójának elfogultságát megállapította. Álláspontja szerint azt az indokolási megállapítást, hogy „elfogultságára utalva nem vette figyelembe a felperes édesanyjának vallomását”, nem úgy kell értelmezni, hogy az édesanyja volt elfogult, hanem ez az eljáró bíróságra vonatkozik. A Kecskeméti Törvényszék nem volt törvényes bíróság azért sem, mert a hatáskörét meghaladta az ügy. Az I. rendű alperes törvény által rendelt bíróságnak minősül, de mulasztott, amikor az elfogult bíró eljárásának eljárásjogi következményeit nem vonta le.
- [22] Változatlanul állította a felperes, hogy mivel az I. számú perben objektív személyiségvédelmi igényt nem érvényesített, így ez a per a Bajai Járásbíróság hatáskörébe tartozott volna. A III. számú perben ugyanakkor négy keresetmódosítása volt, többek között objektív személyiségvédelmi szankció alkalmazását is kérte, az eljárás így törvényszéki hatáskörbe tartozott volna. Egyik polgári perben sem a megfelelő bíróságok jártak el. A III. számú perben a II. rendű alperes részéről eljáró tanácselnök Pkf.I.20.112/2016. számon jogkör hiányában állapította meg, hogy a keresetkiterjesztés nem megengedett. Miután a Kecskeméti Törvényszék a fellebbezési eljárásban saját magát elfogultnak vallotta, a II. rendű alperes úgy jelölte ki a Gyulai Törvényszéket a másodfokú eljárásra, hogy valójában ő maga is alperes volt.
- [23] Vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy a kizárás-kijelölés iránti eljárás mint nem érdemi eljárás nem tartozik az 1952. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdésének hatálya alá. Álláspontja szerint ugyancsak tévesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben, hogy e jogszabályi rendelkezés a rendkívüli perorvoslat tekintetében sem alkalmazható. Vitatta, hogy a 2018. január 1. napját követően befejeződött eljárásokban az 1952. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdése ne lenne alkalmazható, különösen, mivel a vizsgálat

arra terjed ki, hogy az eljárás miként folyt, nem pedig arra, hogy milyen eredménnyel zárult. Hangsúlyozta, hogy az igényét nem az eljárás elhúzódása, hanem a törvényes és a törvény által rendelt bíró hiánya okán érvényesítette.

- [24] Álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének felróhatóságához kapcsolható alakzata valósult meg akkor, amikor a II. rendű alperes a Bkk.II.144/2016. számú végzésében kizárólag a Kecskeméti Törvényszék kizárásáról döntött, és úgy foglalt állást, hogy a másodfokú bíróságnak kell döntenie az első fokon eljáró bíró kizárásának kérdésében. A alperes I Bkk.III.316/2017/3. számú döntése pedig ugyancsak hatáskör hiányában született, mert a Szegedi Ítéltáblának volt olyan tanácsa, amely nem volt érintett a kizárási okkal, így a Gyulai Törvényszék előtti másodfokú eljárás során előterjesztett kizárási indítványt nem a Kúriára kellett volna felterjeszteni, hanem azt a II. rendű alperesnek kellett volna elbírálnia. A II. rendű alperes így egy alkalommal nem bírálta el a kizárási kérelem alapjául felhozott érveket, másfelől pedig úgy terjesztette fel a kizárási ügyet a Kúriához, hogy volt olyan tanácsa, amely eljárhatott volna.
- [25] Fellebbezésében a büntető eljárás kapcsán az egyenlő bánásmód követelményének megsértését arra alapozta, hogy a személy lényegi vonása a véleménye, az ő véleményét az I. rendű alperes több kérdésben nem osztotta. Neki a védett tulajdonságot és azt kellett valószínűsítene, hogy hátrány érte. Mindennek eleget tett, védett tulajdonsága a véleményében manifesztálódott, az pedig, hogy hátrány érte, a büntető elítéléshez fűződő hátrány köztudomású voltából következik.
- [26] Hangsúlyozta, hogy az egyetemleges felelősség lényege szerint bármelyik károkozó felelős a teljes kárért, egyetemleges felelősség esetén lehetetlen annak meghatározása, hogy melyik alperes mennyit fizessen. Nem az elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati bíróság eljárása miatt külön-külön, nem az önmagukban is hátrányt okozó magatartások miatt érvényesítette igényét, hanem összességében a hátrányt okozó magatartások miatt beállt tényleges, végső hátrány miatt. Mindezt alátámasztja, hogy a büntető eljárás eredménye ellentétben áll a polgári eljárások következtetéseivel: a büntető eljárásban a zsarolás miatti elmarasztalása azon alapult, hogy a reá engedményezett összeg ki lett fizetve, őt erőszakkal nem dobták ki a nagyszülői ingatlanból; ő zsarolta a nagynénjét, de nem azt zsarolta el, amivel tartozott a nagynénje. Ehhez képest a Bajai Járásbíróság előtti eljárásban [III. számú per] az lett megállapítva, hogy a nagynénje nem fizetett, de elévült a követelés, és emiatt nem is kell fizetnie. A Kecskeméti Törvényszék előtti eljárásban [I. számú per] pedig azt állapították meg, hogy őt nem dobták ki, hanem a téli időben. lakhatási lehetőség hiányában önszántából hagyta el az ingatlant. A három eljárás egymásra hatott, együttesen okozott hátrányt. A károkozás az I. rendű alperes részéről azáltal következett be, hogy a már meglévő kárt tovább fokozta. Amennyiben az I. rendű alperes bármelyik eljárása során kedvezőbb döntés született volna reá nézve, akkor az önmagában megkérdőjelezte volna a másik két döntés kimenetelét, de ehhez arra lett volna szükség, hogy az eljárni jogosult bíróságok bírái járjanak el. Ha a törvényes és törvény előtti bírák döntöttek volna, teljesen más eredmény születhetett volna. Egyértelmű lett volna, hogy fogalmilag nem zsarolhatta a nagynénjét, hiszen a nagynénje abból a pénzből fizetett, ami őt, illetve az édesanyját illette meg.
- [27] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.
- [28] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 371.§ (1) bekezdésében, 370.§ (1) bekezdés a), b) és d) pontja alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között bírálta felül.
- [29] A másodfokú döntés nem terjedhetett ki a felperesnek az Ebktv-re vonatkozó fellebbezési hivatkozásaira.

- [30] A felperes keresetlevelében utalt ugyan arra, hogy a büntetőeljárásban az I. rendű alperes az egyenlő bánásmód követelményét is megsértette, illetve, hogy a védett tulajdonságaira tekintettel az összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest hátrányos megkülönböztetés érte azáltal, hogy az alperesek a törvényben szabályozott kötelezettségeiket nem teljesítették, a jogi képviselő útján előterjesztett kereseti kérelmében azonban az érvényesített jogának jogalapjaként kizárólag az 1959. évi IV. törvény 349.§ (1) és (3) bekezdését, az 1952. évi III. törvény 2.§ (1) és (3) bekezdését tüntette fel, nem hivatkozott az Ebktv. rendelkezéseire, a keresetlevél az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével összefüggésben levezetést, jogi érvelést egyáltalán nem tartalmaz. A Pp. 373.§ (1) bekezdése tilalmazza a kereset fellebbezésben történő megváltoztatását, ezért a másodfokú bíróság e rendelkezés alapján az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti igény vonatkozásában előterjesztett keresetváltoztatást elutasította.
- [31] Az érdemi anyagi jogi felülbírálat eredményeként a másodfokú bíróság is arra a következtetésre jutott, hogy a felperes követelése nem teljesíthető, ennek alapját azonban az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi indokokban látta. A perben ugyanis ügydöntő jelentősége annak a felperes által is érintett körülménynek van, hogy a közhatalom gyakorlásával kapcsolatos kártérítés, illetve sérelemdíj megfizetése iránti perek nem válhatnak úgynevezett árnyékperré, az utolsó utáni jogorvoslati eljárássá, amely jogelv a bírói gyakorlatban töretlenül érvényesül.
- [32] A BH2003.65. számú eseti döntésben írtak szerint a kártérítési per bírósága nem bírálhatja felül az alapperben eljáró bíróság döntését, nem állapíthatja meg a jogerős bírósági határozat jogellenességét, jogellenesség hiányában pedig a kártérítési felelősség fel sem merülhet. Rámutatott a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy az anyagi jogerővel rendelkező ítélet jogszabálysértésre hivatkozással csak az eljárásjogi törvény által biztosított perorvoslattal támadható.
- [33] A BH2009.9. számú eseti döntésében a Legfelsőbb Bíróság kifejtette, hogy a kártérítési per nem használható fel a jogellenesnek tartott ítélet elleni jogorvoslat céljára. Mindazokban az esetekben, amikor a fél bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelése alapjául egy jogerős ítélet rendelkezésére hivatkozik, a kártérítési per bírósága a sérelmesnek tartott ítéletet nem bírálhatja felül, nem állapíthatja meg annak jogellenességét. Erre csak az adott eljárásra vonatkozó rendkívüli jogorvoslat eredményeként kerülhet sor.
- [34] Hasonló tartalmú a BDT2020.4267. számon közzétett eseti döntés is, mely szerint a személyiségvédelmi per nem jelenthet a korábban eljáró büntetőbíróság jogerős ítéletével szemben újabb fórumot, ezért a büntetőeljárásban felmerült bizonyítékok nem mérlegelhetők felül a polgári bíróság által.
- [35] Az az alapvetés, hogy a személyiségvédelmi, kártérítési per bírósága a sérelmesnek tartott határozatot nem bírálhatja felül, annak jogellenességét nem állapíthatja meg (alperes1 Pfv.21.292/2021/10.), elsősorban a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bszi.) rendelkezéseiből fakad. A Bszi. 2.§ (1) bekezdése szerint a bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról – törvényben szabályozott eljárás során – véglegesen döntenek. A Bszi. 6.§-a pedig kimondja, hogy a bíróság határozata mindenkire kötelező, ideértve azt is, ha a bíróság valamely ügyben hatáskörét vagy ennek hiányát állapítja meg.
- [36] A fellebbezés alapján egyértelmű, hogy a felperes igényérvényesítés alapjául szolgáló sérelme elsősorban nem alapjogi jellegű, hanem abból fakad, hogy a megjelölt személyiségi jogaira a pervesztesség gyakorolt kedvezőtlen hatást, az általa kezdeményezett polgári peres eljárásokban, illetve az ellene indított büntetőeljárásban az eljáró bíróságok nem hoztak számára kedvező döntést, értelmezése szerint ennek esélyétől is megfosztották. A felperes

arra alapított érvelése, miszerint nem állapítható meg, más bírók milyen döntést hoztak volna, ugyancsak abból a kiindulópontból ered, hogy a ténylegesen meghozott döntések nem voltak a jogszabályoknak megfelelőek.

- [37] A felperes fellebbezési érvelésének esetleges elfogadása magában foglalná azt a következtetést, hogy maguk az ügydöntő határozatok nem voltak jogszerűek, illetve jogszerűen meghozhatóak, mely esetben a másodfokú bíróság lényegében a törvényben szabályozott eljárások során hozott végleges döntések törvényben tilalmazott felülbírálatát végezné el. Mivel erre a felperes által kívánt eredményre a személyiségvédelem iránti per bírósága a fentiekben kifejtettek szerint nem juthat, a felperesnél esetlegesen jelentkező személyiségi jogi sérelem okaként bírósági határozat, illetve annak tartalma értelemszerűen nem azonosítható. Mindebből következően a személyiségi jog megsértésére alapított igények vonatkozásában indokolatlan és szükségtelen a személyiségi jogsérelemért való felelősség egyes törvényi tényállási elemeinek további, részletes vizsgálata.
- [38] Az 1952. évi III. törvény 2.§ (1) és (3) bekezdése értelmében a fél a tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való joga érvényesítésének bíróság általi elmulasztása esetén a fél – az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással – sérelemdíjra tarthat igényt abban az esetben, ha a sérelem jogorvoslati eljárásban nem orvosolható.
- [39] Az 1952. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdése szerinti igény nem személyiségi jogsértésen, hanem alapjogi sérelmen alapulhat (BDT2017.3704.), az erre a jogszabályhelyre alapított követelés esetében így a személyiségi jogsérelem a vizsgálandó törvényi tényállási elemek körén kívül marad.
- [40] Az azt elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy az idézett rendelkezés – miután a polgári eljárások szabályait tartalmazó korábbi kódex része – a büntetőeljárásra nem irányadó (BH2015.7., BH2015.1., BDT2020.4267., alperes1 Pfv.III.21.470/2012/15.). A per tárgyává tett polgári eljárásokat tekintve pedig elsősorban annak van jelentősége, hogy a felperes által a II. rendű alperes terhére rótt eljárási jogszabálysértések az érdemi döntés elleni felülvizsgálati kérelemben sérelmezhetőek, a jogorvoslati eljárásban orvosolható jogszabálysértések körébe tartoznak, így a Pp. 2.§ (3) bekezdése szerinti marasztalás alapjául nem szolgálhatnak. Ezt az I. számú perben egyebekben a felperes meg is kísérelte, amivel összefüggésben a alperes1 Pfv.21.293/2016/12. számú ítéletének [20] bekezdése az alábbiakat tartalmazza: „...maga a felperes is elismerte azt, hogy egyik pártfogó jogi képviselője olyan keresetmódosítást is előterjesztett, amelyben objektív szankciók megállapítását is kérte – ez pedig igenis megalapozta a törvényszék eljárási jogosultságát. Az alperesek érdemi ellenkérelmüket előterjesztették, ezért az összecszerűség (a pertárgy értéke) ezt követően már nem volt figyelembe vehető. Az objektív jogkövetkezmények alkalmazásától való későbbi elállás ugyancsak nem érintette az ilyen igények előterjesztése miatt rögzült bírósági hatáskört. Megállapítható volt tehát, hogy a Kecskeméti Törvényszék az ügy érdemi elbírálására hatáskörrel rendelkezett.”
- [41] Ami pedig a polgári felülvizsgálati eljárások I. rendű alperes általi mikénti lefolytatását illeti, a felperes ebben a körben azt sérelmezte, hogy a Pfv.21.258/2017. számú eljárásban nem ugyanazok a bírók hoztak ítéletet, mint akik a végrehajtás felfüggesztése tárgyában döntöttek. Nincs azonban olyan előírás, amely az eljáró tanács összetételének ilyen módon történő megváltoztatását kizárná, amiből következik, hogy ez a körülmény a felperes alapjogára, az eljárás tisztességes lefolytatására semmilyen befolyással nem bírt, azt nem sértette.
- [42] A felperes arra megalapozottan hivatkozott fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően alkalmazta a Pp. 170.§ (2) bekezdés a) pontját, mivel az elsőfokú bíróság által megjelölt okból a keresetlevél nem volt hiányos. Ezzel összefüggésben a Pp. 183.§ (6) bekezdésének felhívása is indokolatlan volt, különösen, mert a hivatkozott hiányosság a jogvitának az elsőfokú bíróság általi érdemi elbírálását sem befolyásolta. Ezeknek a

körülményeknek azonban éppúgy nem volt jelentőségük, mint ahogy a fellebbezésben szintén megjelölt, a Pp. 266.§-a szerinti, bizonyítás nélkül megállapítható tényeknek sem.

- [43] A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [44] Az I. rendű alperes másodfokú perköltséget nem számított fel, míg a II. rendű alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, 4/A.§-a alapján határozta meg. A másodfokú bíróság a Pp. 101.§ (3) bekezdése alapján, a fellebbezés eredménytelenségének megfelelően állapította meg, hogy a pártfogó ügyvédi díjat a felperes viseli, arról a Tolna Megyei Kormányhivatal határoz.
- [45] A felperes személyes költségmentességben részesült, így a meg nem fizetett fellebbezési eljárási illeték a Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.
- [46] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdés a)-c) pontjaiban írt feltételek hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2025. január 31.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró